

Država članica može knjižnicama dopustiti da bez odobrenja nositeljâ pravâ digitaliziraju određene knjige koje se nalaze u njihovim zbirkama kako bi ih ponudile na mjestima predviđenima za elektroničko čitanje

Države članice mogu, u određenim granicama i pod određenim uvjetima, među kojima je plaćanje pravične naknade nositeljima prava, dopustiti korisnicima da na papir tiskaju ili da na USB priključak pohrane knjige koje je knjižnica digitalizirala

Na temelju Direktive o autorskom pravu¹, autori imaju isključivo pravo da dopuste ili zabrane reproduciranje i priopćavanje svojih djela javnosti. Međutim ta direktiva državama članicama omogućuje da predvide određene iznimke ili ograničenja toga prava. Takva mogućnost postoji osobito u odnosu na javne knjižnice koje, s ciljem istraživanja ili privatnog izučavanja, korisnicima stavljaju na raspolaganje djela koja se nalaze u njihovim zbirkama putem posebnih uređaja. U predmetnom postupku Bundesgerichtshof (Njemački savezni sud) pita Sud da mu pojaśni opseg te mogućnosti koju je Njemačka koristila.

Bundesgerichtshof mora odlučiti o sporu između Tehničkog fakulteta u Darmstadtu (Technische Universität Darmstadt) i njemačke izdavačke kuće Eugen Ulmer KG. Sveučilišna knjižnica digitalizirala je knjigu koju je izdao Eugen Ulmer² prije nego što ju je ponudila na svojim mjestima za elektroničko čitanje. Odbila je ponudu izdavačke kuće da udžbenike koje je ona izdala (među koje spada i predmetna knjiga) kupi i koristi u obliku elektroničkih knjiga (e-books). Eugen Ulmer pokušava spriječiti to da fakultet digitalizira predmetnu knjigu te želi da korisnici knjižnice ne budu u mogućnosti s mjesta predviđenih za elektroničko čitanje tiskati knjigu ili je pohraniti na USB priključak i/ili iznijeti te reprodukcije izvan knjižnice.

Sud u svojoj današnjoj presudi prije svega utvrđuje da se iako nositelj prava knjižnici nudi sklapanje ugovorâ o licenci za korištenje njegovog djela po prikladnim uvjetima, knjižnica može pozvati na iznimku koja je predviđena u korist posebnih uređaja, jer u suprotnom ne bi mogla ostvariti svoju temeljnu svrhu ni promicati javni interes vezan uz promicanje istraživanja i privatnog izučavanja.

Sud nadalje presuđuje da nije protivno Direktivi da država članica dâ javnim knjižnicama pravo digitalizacije djela iz njihovih zbirki ako je stavljanje tih djela na raspolaganje pojedinim pripadnicima javnosti putem posebnih uređaja u prostorijama tih ustanova potrebno u cilju istraživanja ili privatnog izučavanja. Naime, pravo knjižnica da putem posebnih uređaja priopće djela koja drže u svojim zbirkama bilo bi izloženo riziku oduzimanja velikog dijela sadržaja, čak i korisnog učinka, kada te ustanove ne bi raspolagale akcesornim pravom digitalizacije predmetnih djela³.

¹ Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 119.).

² Riječ je o udžbeniku Winfrieda Schulzea naslovljenom „Einführung in die neuere Geschichte“ (Uvod u suvremenu povijest).

³ Sud dodaje da to akcesorno pravo digitalizacije nije u sukobu s uobičajenim iskorištavanjem djela niti dovodi u pitanje zakonite interese nositelja prava, s obzirom na to da njemačko zakonodavstvo o kojem je riječ u predmetnom slučaju

Nasuprot tome, Sud utvrđuje da to pravo priopćavanja koje mogu imati javne knjižnice ne može pojedinim pripadnicima javnosti omogućavati da s posebnih uređaja na papir tiskaju djela ili ih pohranjuju na USB priključak. Naime, tiskanje djela na papir ili njegova pohrana na USB priključak su radnje reproduciranja, s obzirom na to da su namijenjene stvaranju novog primjerka od digitalnog primjerka koji je pojedinim pripadnicima javnosti stavljen na raspolaganje. Takve radnje reproduciranja nisu potrebne za priopćavanje djela korisnicima putem posebnih uređaja i stoga nisu obuhvaćene pravom priopćavanja putem posebnih uređaja, tim više što su ih izvršili pojedini pripadnici javnosti, a ne sama knjižnica.

Sud, međutim, dodaje da države članice mogu, u granicama i pod uvjetima koje određuje Direktiva, predvidjeti iznimku ili ograničenje isključivom pravu reproduciranja nositeljâ prava i tako korisnicima knjižnice omogućiti da djela s posebnih uređaja tiskaju na papir ili da ih pohranjuju na USB priključak. U tu je svrhu osobito potrebno da se korisnicima prava isplati pravična naknada.

NAPOMENA: Prethodno pitanje omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute pitanje Sudu o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta Unije. Sud ne odlučuje o nacionalnom sporu. Nacionalni sud mora riješiti predmet sukladno odluci Suda. Tom su odlukom jednako vezani i drugi nacionalni sudovi pred kojima bi se moglo pojaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke objave presude nalaze se na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

predviđa da broj primjeraka svakog djela koje je raspoloživo na posebnim uređajima ne smije prijeći onaj broj koji su knjižnice stekle u analognom formatu.